

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ 1. Датум именовања (избора) комисије: 2.4.2019 (бр. 1270/1) 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: 1. др Драгана Ћоровић , доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура) 2. др Мирјана Оцокољић , редовни професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура) 3. др Дејан Скочајић , доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ 1. Име, име једног родитеља, презиме: Бојана, Петар, Миловановић 2. Датум и место рођења, општина, држава: 21.8.1995, Београд, Савски венац, Србија 3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Пејзажна архитектура 4. Датум завршетка основних студија: 17.8.2017.
III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА: „Компаративна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика историјских вила и вртова на Малти“
IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Мастер рад кандидаткиње Бојане Миловановић, дипл. инж. пејз. арх., под називом: „Компаративна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика историјских вила и вртова на Малти“ има укупно нумерисаних 95 страница текста. Поред тога, рад садржи укупно 76 илустрација (од којих је 20 фотографија и 11 цртежа основа историјских комплекса, допринос кандидаткиње), као и 31 табелу. Списак коришћене и цитиране литературе се састоји од наведене 43 библиографске јединице, међу којима је 37 публикација и 6 електронских извора. На почетку рада су насловна страна, апстракт и кључне речи на српском и енглеском језику, као и садржај, у којем је наведено укупно 10 поглавља: 1. Увод , у којем су дефинисани предмет и проблем истраживања, као и циљеви, задаци

истраживања и примењене методе (стр. 1-6); 2. **Теоријске основе истраживања** (стр. 7-23); 3. **Историјат Малте** (стр. 24-25); 4. **Историјски оквир истраживаних комплекса** (стр. 26-30); 5. **Просторна и пејзажноархитектонска анализа истраживаних комплекса** (стр. 31-78); 6. **Резултати истраживања: Упоредна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика истраживаних комплекса** (стр. 79-85); 7. **Закључна разматрања** (стр. 86); 8. **Литература** (стр. 87-89); 9. **Извори илустрација** (стр. 90-93) и 10. **Сажетак** (стр. 94-95).

Структура рада, формирана је адекватно теми мастер тезе, односно предмету истраживања и чини логично осмишљену и јединствену целину.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

Мастер рад „**Компаративна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика историјских вила и вртова на Малти**“ кандидаткиње **Бојане Миловановић**, представља компаративну аналитичку студију три историјска вртна комплекса, који се налазе на територији Републике Малте (Repubblika ta' Malta), на највећем острву Малти, и подигнути су у периоду од XVI до XVIII века. Аналитичка основа рада заснива се на студији случаја три вртна комплекса, односно две историјске палате и једне виле са припадајућим историјским вртovima. То су: **Палата Вердала (Il-Palazz Verdala)**, XVI век, која се налази у јужном делу острва, **Палата Сан Антон (Il-Palazz ta' Sant'Anton)**, XVII век и **Вила Болоња (Villa Bologna)**, XVIII век, које се налазе у централном подручју Малте, на блиском међусобном растојању.

Структура рада је формирана тако да после уводног дела следи теоријско-историјска основа рада, у три поглавља, затим приказ просторне и пејзажноархитектонске анализе посебно за сваку од палата и вилу, са вртovima, према карактеристикама пејзажног уређења. Резултати истраживања дати су у једном поглављу, такође, и односе се на упоредну анализу истраживаних простора, која се додатно образлаже у закључним разматрањима рада. После ова три поглавља посвећена анализи и компарацији предметних историјских комплекса, следе три поглавља са подацима о коришћеној и цитираној литератури, са изворима илустрација, као и сажетим приказом мастер рада.

У **Уводу**, поред сажетог изношења основних података о ширем историјском и просторном контексту рада, дати су подаци о предмету рада, односно да се у њему истражују и упоређују просторне и пејзажноархитектонске одлике три историјска комплекса палата и виле, и њихових вртова, који су анализирани кроз неколико посебно образложених аспеката, који се односе на градивне елементе њиховог просторног уређења: рељеф, архитектуру, вегетацију и воду. У Уводу се наводи да је првенствени циљ рада да се дефинишу разлике између издвојених историјских вртних комплекса на Малти, на основу упоређивања анализираних аспеката, који се односе на пејзажноархитектонско уређење, начин коришћења простора, архитектонске одлике објеката, као и карактеристике вегетације и начин употребе водених елемената у вртovima. Поред тога, циљ рада је и да се установи на који начин и у којој мери су друштвене промене утицале на различите трансформације палата, виле и вртова, односно у којем степену су очуване њихове оригиналне одлике и

специфичности. Поред наведених ставки, уводни део рада садржи податке о примењеним методама рада, односно о различитим методама, техникама и поступцима који су коришћени у зависности од фазе истраживања, односно од тога да ли је у питању теоријско, историјско истраживање, прикупљање података о изабраним студијама случаја, или анализама њихових просторних и пејзажноархитектонских особина.

Теоријске основе истраживања односе се, у првом потпоглављу, на утврђивање одлика кроз које ће се вршити систематична просторна и пејзажноархитектонска анализа проучаваних комплекса. Просторне и пејзажноархитектонске одлике: рељеф, архитектура, вегетација и вода, образложене су и као општи појам, такође и кроз специфичности ових карактеристика на подручју и у историјском и просторном контексту Малте. За сваку од наведених карактеристика, дат је сажет историјски приказ, као и посебности које се односе на поднебље. На овај начин је постигнуто да се детаљније образложе чиниоци аналитичког процеса који припада главном корпусу рада.

У другом потпоглављу овог дела рада, проучава се историјски аспект истраживања односа врта и виле, у сажетом приказу главних одлика овог развоја од Старог века, па све до периода ренесансе и барока. Главни однос између виле, односно главног, стамбеног објекта у врту, и врта као непосредног окружења виле и неодвојивог дела који чини кохерентну целину комплекса, проблематизовани су кроз историјски приказ промена њихових просторних релација у дугом периоду људске историје. Такође, историјским приказом односа виле и врта, фокус рада, који се односи на локални контекст Малте, поставља се у вредносни систем развоја светске архитектуре и уметности, што додатно приказује важност изабране теме.

Историјат Малте је део рада посвећен приказу историјског и друштвеног развоја ове државе у централном делу Средоземног мора, чиме се она поставља, такође, у шире развојне процесе Европе и света. У томе су нарочито важни чиниоци друштвеног развоја у периоду од XVI до XVIII века, када су вође витешког и верског реда светог Јована, познатог и као Малтешки витезови, владали Малтом, и када су настале, као резиденцијални комплекси најмоћнијих и најбогатијих људи периода, и Палата Вердала, Палата Сан Антон и Вила Болоња.

Историјски оквир истраживаних комплекса се у логичном следу наставља на поглавље посвећено историјском развоју Републике Малте. За сваки од предметних вртних комплекса, кандидаткиња даје сажете приказе који се односе директно на историјат самог комплекса, време и околности настанка и све најважније промене које су се у том смислу догодиле у назначеним просторима, све до данас. Ово и претходна два поглавља чине целину рада посвећену теоријско-историјском оквиру предметних проучавања.

Просторна и пејзажноархитектонска анализа истраживаних комплекса је назив поглавља у којем се посебно даје анализа Палате Вердала, Палате Сан Антон и Виле Болоња по карактеристика њиховог физичког склопа: рељефу, архитектури, вегетацији и води. У овом делу рада, приказане су специфичне одлике сваког од историјских комплекса у релацији са топографијом терена на којем се налазе, стилским и функционалним одликама архитектуре палата и виле, а поред тога дат је и детаљни

преглед присутне вегетације у вртovima и њеног стања, са описом карактеристика формираних вртова, као и списком, положајем и описом свих водених елемената у свим наведеним вртovima. Оно што је такође важно у овом делу рада је да се он логично наставља на претходно дат историјски и теоријски оквир истраживања, омогућујући упоређивања и историјских комплекса међусобно, и њихових одлика у односу на вртну архитектуру, архитектуру и урбанизам у ширем контексту.

Визуелни материјал је постављен логично и целисходно у односу на текстуални део, тако да наведене податке прате илустрације у којима се даје положај вртних комплекса у односу на острво Малту и Средоземно море, у односу на топографске одлике терена. У деловима који су посвећени архитектури, образложен је почетак и развој изградње објеката, њихове архитектонске карактеристике као и начин коришћења кроз време. Такође, за све комплексе у деловима посвећеним архитектури, вегетацији и води, приложени су цртежи кандидаткиње Бојане Миловановић, на којима су приказане основе вртне композиције са објектима, схематски приказ вртова са обележеним деловима, као и схематски приказ вртова са обележеним воденим елементима, чиме је такође омогућено међусобно упоређење Палате Вердала, Палате Сан Антон и Виле Болоња. У анализама посвећеним карактеристикама присутне вегетације, кандидаткиња даје списак присутних биљних врста за све комплексе, према организационим деловима вртова. Такође, осим карактеристика биљних врста и описа вртова, наведени су подаци о доминантним врстама, претпоставке о претходном стању вртова, као и информације о савременом односу према овим просторима. У овом делу кандидаткиња такође доводи у релацију друштвене услове одређених периода са контекстом формирања и начином коришћења вртова, исто као и са воденим елементима у њима, што је посебно важно за контекст Малте и веома дуго присутни проблем недостатка воде, који је пратио и обележио живот на овом средоземном острву.

У **Резултатима истраживања** кандидаткиња приказује упоредну анализу просторних и пејзажноархитектонских карактеристика истраживаних комплекса, у којој се текстуално и кроз приказане цртеже и табеле, врши компарација наведених и истраживаних карактеристика за сва три комплекса, илустрована и кроз четири табеле и два упоредна цртежа. У првом реду, поређењем самих података о наручиоцима вртова и објеката, јасно је да се променом друштвених услова тежиште моћи издваја, и постаје, што показује случај Виле Болоња у XVIII веку, део нове класе имућних и утицајних људи. Поређењем положаја наведених палата и виле и њихових вртова, у физичком окружењу, анализом карактеристика земљишта, рељефа и подацима о надморској висини, кандидаткиња доноси закључак да је Палата Вердала по многим наведеним карактеристикама, у повољнијем положају у односу на друга два комплекса. Упоредним цртежима схема архитектонских основа објеката, види се да се они међусобно разликују, на шта такође утичу различити периоди њиховог настанка, а такође и трансформација током времена, као и специфичне одлике развоја сваког од простора. Такође уз помоћ упоредних основа вртних комплекса, илустрована је компаративна анализа карактеристика присутне вегетације и одлика самих вртова, као и начина њиховог данашњег коришћења. На крају, кроз водене елементе у вртovima, приказан је паралелни друштвени развој острва: недостатак водених елемената у врту Палате Вердале, одговара периоду у којем није постојао систем дистрибуције воде. Овај проблем решен је приликом изградње Палате Сан Антон, сакупљањем кишнице

током зимских периода и изградњом аквадукта, а посебно у случају Виле Болоња, када је, под британском влашћу, већ спроведена изградња неопходних инфраструктурних постројења.

Закључна разматрања се односе на рекапитулацију рада и издвајање главних увида, који су проистекли из спроведених истраживања, односно из анализе доступних планова, литературе и кроз теренска истраживања. Главни налази рада се односе на то да је утицај друштвених услова на формирање изабраних комплекса био веома велики, као и утицаји географски блиских, а уметничких значајних средина, попут Италије. Такође, утврђено је да је у пројектовању назначених простора поклањана пажња и естетици пејзажноархитектонског уређења, али и да је подједнако значајно било постизање функционалности и уклапања у физички, можемо да кажемо и симболички, контекст околине. Данас су то посебно важне поуке прошлости, које су донекле заборављене. Њиховом неопходном поновном актуелизовању овај рад доприноси.

Литература садржи списак коришћених и цитираних дела, која су дата у коректно наведеним библиографским јединицама. Укупан број наведених референци је 43. На самом крају рада налази се списак са Изворима илустрација за укупно 76 слика, од којих су 31 (20 фотографија и 11 цртежа) допринос кандидаткиње Бојане Миловановић.

VI ЗАКЉУЧЦИ

У мастер раду „Компаративна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика историјских вила и вртова на Малти“ кандидаткиња дипл. инж. пејз. арх. Бојана Миловановић указује на то да истражени релевантни историјски извори самог подручја, затим развоја архитектуре, одлика рељефа, вегетације и водених елемената у вртovima, доприносе потврди основне хипотезе рада да на формирање комплекса утиче целокупни друштвени контекст, који подразумева и разнолике утицаје ширег окружења Малте.

На основу вредновања резултата рада Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. пејз. арх. Бојане Миловановић, показује да су сви добијени резултати настали на основу извршених истраживања на терену, кроз проучавање адекватне литературе, и извршене упоредне анализе истраживаних простора и да оправдавају сва предузета истраживања. У том смислу овај мастер рад представља самосталан рад. Сматрамо да кандидаткиња има способност да самостално примењује знања стечена током студија и да доноси закључке на основу спроведених истраживања.

Имајући у виду све наведено, Комисија закључује да мастер рад **дипл. инж. пејз. арх. Бојане Миловановић** с називом: „Компаративна анализа просторних и пејзажноархитектонских одлика историјских вила и вртова на Малти“, има неопходне елементе да се прихвати као мастер рад и да, према томе, у смислу оспособљености кандидата, може да се приступи јавној одбрани рада.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада:

ДА

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања:
рад не садржи недостатке који би значајно утицали на приказ истраживања.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:
да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана.

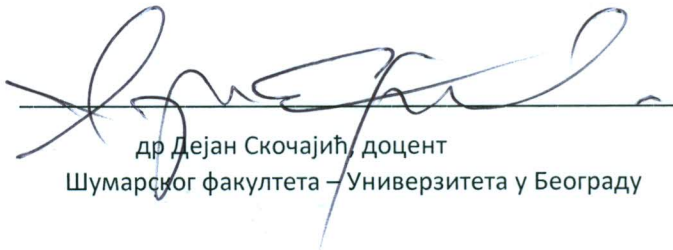
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Драгана Ћоровић, доцент
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

др Мирјана Оцокољић, редовни професор
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

др Дејан Скочајић, доцент
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.